

Svjetski dan borbe protiv AIDS-a – 1.12.2022.

Povodom Svjetskog dana borbe protiv AIDS-a, 1. prosinca, UNAIDS nas poziva da razmotrimo sve nejednakosti koje koče napredak u okončanju ove pandemije, a slogan ovogodišnje kampanje – „IZJEDNAČIMO SE – BUDIMO JEDNAKI“ poziv je zajedničkom radu na rješavanju nejednakosti i pomoći u okončanju ove pandemije, s ciljem uklanjanja AIDS-a kao globalne prijetnje zdravlju do 2030. godine. Povećana osjetljivost na HIV često je povezana s pravnim i društvenim čimbenicima, s izloženošću rizičnim situacijama i stvara prepreke pristupu, učinkovitim i kvalitetnim uslugama prevencije, testiranja i liječenja HIV-a.

Epidemiološka situacija u Svijetu i Europi

Pandemija HIV-a ostaje veliki globalni javnozdravstveni izazov, za koji UNAIDS procjenjuje da je do kraja 2021. odnio više od 40 milijuna života, dok je više od 84 milijuna ljudi bilo zaraženo HIV-om. Procjenjuje se da je krajem 2021. 38,4 milijuna ljudi živjelo s HIV-om. Iste je godine 650 000 ljudi diljem svijeta umrlo od uzroka povezanih s HIV infekcijom (52% manje nego 2010. kada je umrlo 1,4 milijuna), dok je 1,5 milijun ljudi novo inficiranih u 2021., što je smanjenje od 32% u usporedbi s 2,2 milijuna u 2010. Među djecom je zabilježeno 50% smanjenje novih HIV infekcija u odnosu na 2010. godinu (160.000 prema 320.000).

Međutim, s povećanjem pristupa učinkovitoj prevenciji, dijagnozi, liječenju i skrbi za osobe zaražene HIV-om, uključujući prevenciju i liječenje infekcija koje nastaju zbog kompromitiranog imunološkog sustava, infekcija HIV-om postala je kronično zdravstveno stanje, koje osobama koje žive s HIV-om omogućava voditi dug i produktivan život.

Kako bi se infekcija HIV-om eliminirala kao javnozdravstveni problem, potrebno je da svaka zemlja do 2025. godine 95% svih osoba zaraženih HIV-om dijagnosticira, zatim da se 95% dijagnosticiranih osoba zaraženih HIV-om obvezatno liječi antiretrovirusnim lijekovima (ART), te da se 95% ljudi se liječe ima nemjerljivu količinu virusa u krvi.

U 2021. ti su pokazatelji bili 85% - 88% - 92% na globalnoj razini. U odnosu na ukupan broj osoba koje žive s HIV-om u svijetu (38,4 milijuna), krajem 2021. godine, 85% ih je bilo dijagnosticirano (5,9 milijuna ljudi nije znalo da su zaraženi HIV-om), 75% je bilo na ART-u, dok 68% imalo je uspješnu kontrolu virusa bez rizika od zaraze drugih ljudi.

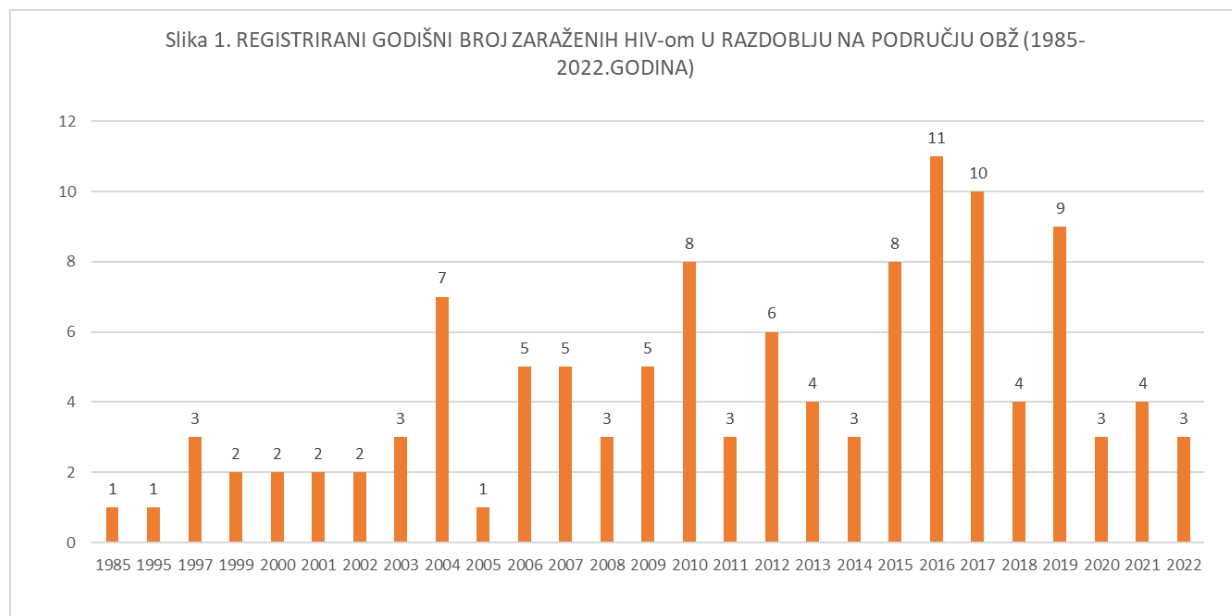
Učinci terapije nisu samo korisni za osobe zaražene HIV-om, nego se tim putem smanjuje i prijenos HIV-a na druge osobe. Godine 2021. 76% odraslih i 52% djece koja žive s HIV-om u svijetu primalo je doživotnu antiretrovirusnu terapiju (28,7 milijuna ljudi s dijagnosticiranom HIV infekcijom svih dobi, odnosno gotovo četiri puta više u usporedbi sa 7,8 milijuna u 2010. godini). Velika većina (81%) trudnica i dojilja koje žive s HIV-om tijekom 2021. bile su na ART-u, koji ne samo da štiti njihovo zdravlje, već im osigurava i prevenciju prijenosa HIV-a na bebe.

Rizik od zaraze HIV-om je 35 puta veći među osobama koje injektiraju droge, 30 puta veći među ženama koje imaju nezaštićene spolne odnose, 28 puta veći među muškarcima koji imaju spolne odnose s muškarcima i 14 puta veći među transrodnim osobama u usporedbi s općom populacijom. Ključne skupine stanovništva i njihovi seksualni partneri činili su 70% svih novih infekcija HIV-om u Svijetu u 2021.

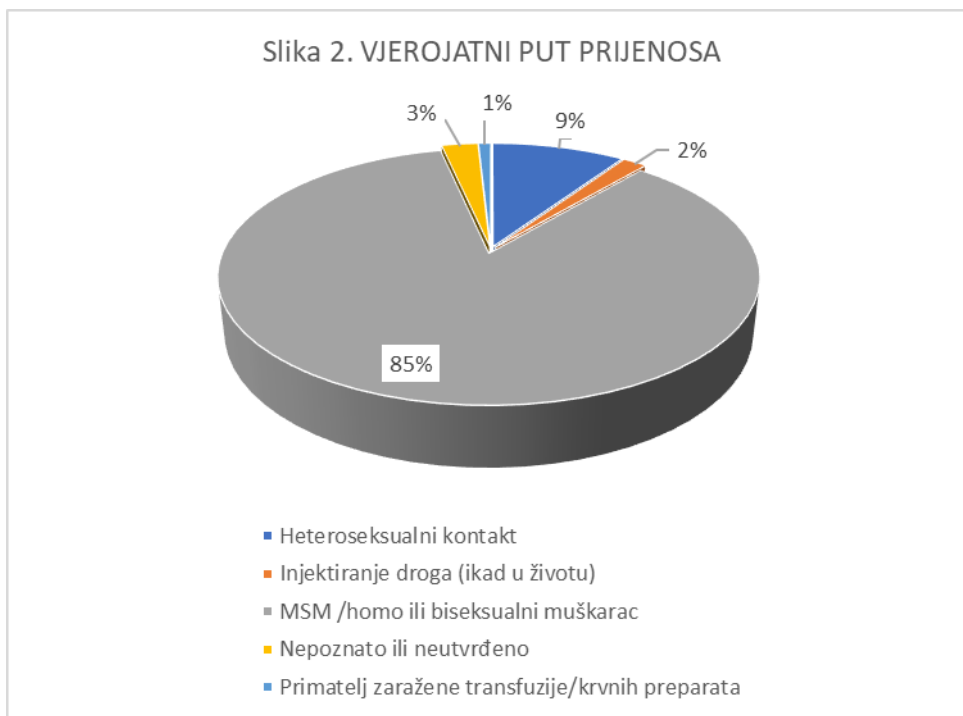
Prema procjenama UNAIDS-a u regijama (Europa i Sjeverna Amerika), 4,1 milijun ljudi živjelo je s HIV-om krajem 2021., dok je 2021. bilo 223.000 novih infekcija HIV-om i 57 000 smrtnih slučajeva od AIDS-a. Procjenjuje se da od 2,6 milijuna ljudi koji žive s HIV-om u europskoj regiji krajem 2020. godine, svaka peta osoba ne zna da je zaražena ovim virusom. Svaka druga osoba zaražena HIV-om u Europi dijagnosticira se u kasnoj fazi infekcije, kada je imunološki sustav već znatno oštećen. To je pokazatelj da je potrebno poboljšati strategije testiranja za ranu dijagnozu HIV infekcije. Rana dijagnoza je važna, jer osigurava ljudima ranije liječenje HIV infekcije, što zauzvrat povećava njihove šanse za dug i produktivan život i sprječava daljnji prijenos na druge.

Epidemiološka situacija u Osječko-baranjskoj županiji

Prema podacima HZJZ i NZJZ OBŽ, od početka epidemije 1985. godine do 28. studenog, 2022. godine u OB županiji registrirane 118 osoba zaraženih HIV-om (Slika 1.)

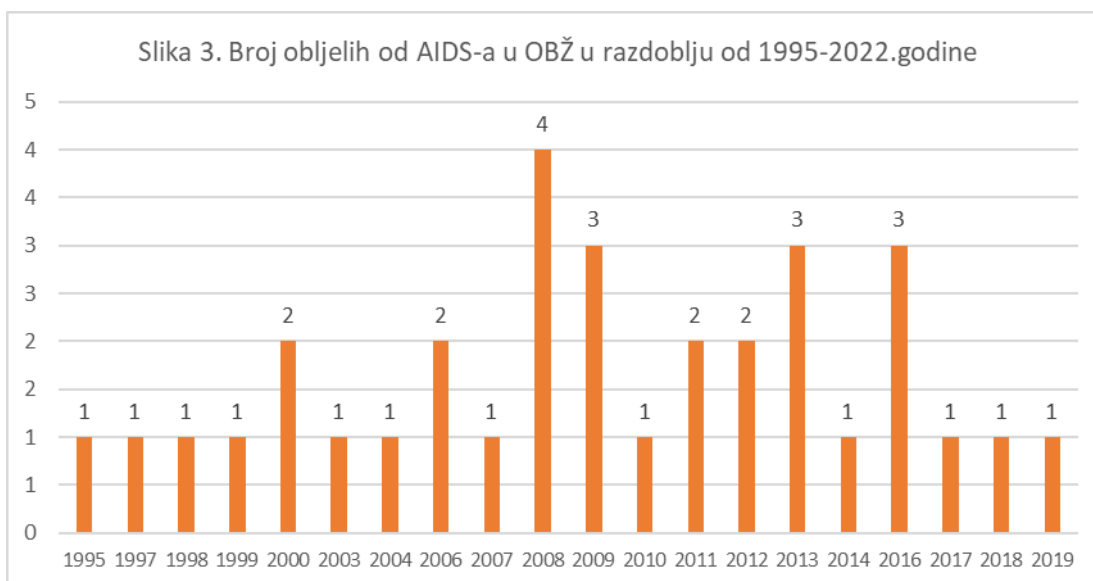

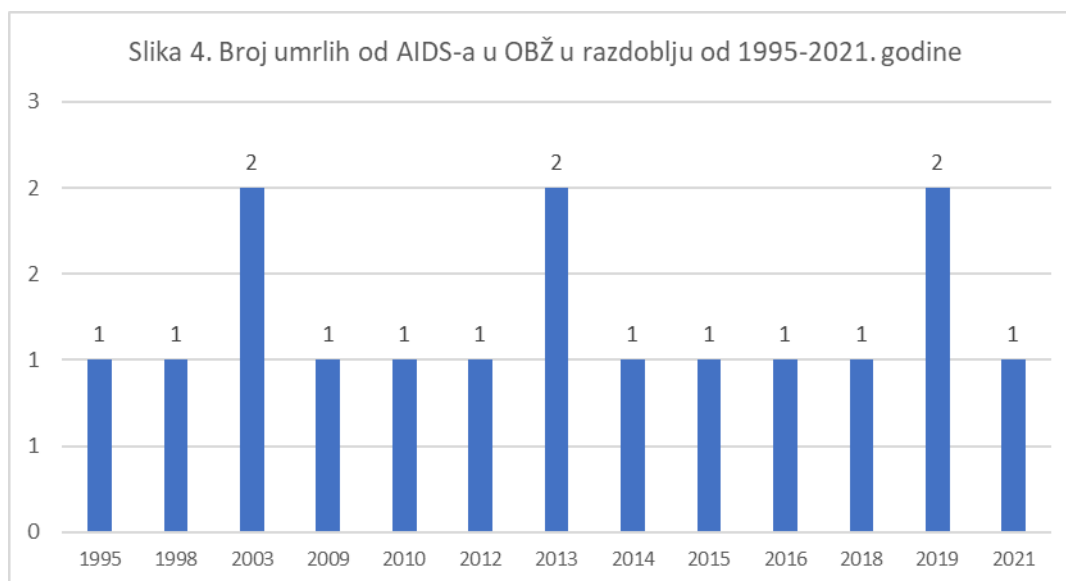
Dominantan je spolni put prijenosa (93,2% svih slučajeva registriranih, s poznatim načinom prijenosa), posebice nezaštićeni analni seks kod muškaraca – 85%, ali i heteroseksualni prijenos nije zanemariv – 9%. (Slika 2.)

Od ukupnog broja zaraženih, 93% su muškarci, a % žene.

Na području OBŽ od AIDS-a su bolovali 33 osobe (Slika 3.), dok ih je 16 umrlo. (Slika 4.)

Većina novooboljelih osoba u našoj zemlji, pa i u našoj Županiji zaražena je HIV-om spolnim putem (spolnim odnosom bez kondoma), preko 80%. Muškarci koji imaju analni seks bez kondoma s drugim muškarcima izloženi su najvećem riziku (polovica do više od 4/5 svih novodijagnosticiranih osoba zaraženih HIV-om godišnje, počevši od 2008.).

Veliki broj osoba niti ne zna da je zaraženo HIV-om. Znamo da infekcija HIV-om može proći godinama bez ikakvih znakova i simptoma. Jedini način otkrivanja infekcije HIV-om je testiranje osoba koja je bila pod određenim rizikom.

Svako testiranje na HIV treba biti dobrovoljno i anonimno u **Centru za savjetovanje i testiranje OBŽ**, uz obvezatno savjetovanje prije i nakon testiranja, kako bi se dobile prave i stručne informacije potrebne za donošenje odluke je li pravi trenutak za testiranje, ali i prepoznavanje stvarnog rizika., tj. što je rizično ponašanje koje je osoba prakticira ili nastavlja prakticirati, te dati prave upute kako spriječiti infekciju HIV-om u budućnosti.

S druge strane, HIV pozitivne osobe imaju mogućnost započeti liječenje HIV infekcije odmah, nakon postavljanja dijagnoze, što daje odlične rezultate, kako u svijetu tako i kod nas.

Zahvaljujući terapiji HIV infekcija postala je kronično stanje s kojim se može dobro i dugo živjeti, ali samo ako se replikacija HIV-a kontrolira pravodobnim i adekvatnim liječenjem.

ALI, ZA SVE TAKO I ZA HIV:

BOLJE SPRIJEČITI – NEGO LIJEČITI!